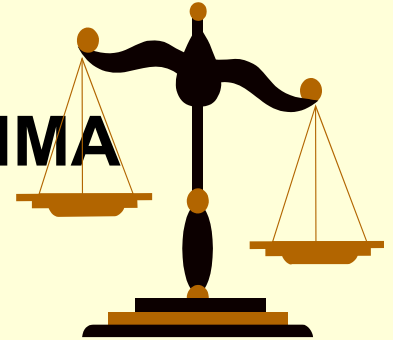

ΔΥΣΛΕΞΙΑ ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1. Εισαγωγή [Διαφάνεια 2]
2. Τι είναι δυσλεξία? [Διαφάνειες 3-6,11]
3. Ποια είναι η επίδραση της δυσλεξίας στο δικαστικό σύστημα [Διαφάνειες 7-10,12]
4. Χρησιμοποιώντας ‘Καλές πρακτικές’ [Διαφάνειες 14-20]

Melanie Jameson
DYSLEXIA CONSULTANCY MALVERN, UK
Email: dyslexia.mj@dsl.pipex.com

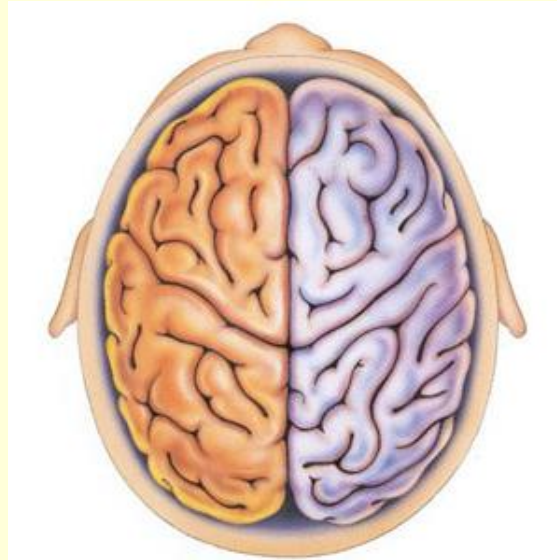
Thessaloniki, November 2009

ΠΡΟΥΠΗΡΕΣΙΑ

- Ομάδες υποστήριξης ενήλικων δυσλεκτικών
- Διδασκαλία σε φυλακές / training
- Expert witness work
- Ειδική σύμβουλος σε οργανώσεις δυσλεξίας
- Ευρωπαϊκή ένωση εκπαίδευσης στις φυλακές

Έχει διαπιστωθεί ότι ο εγκέφαλος ατόμων με δυσλεξία, διαφέρει τόσο σε ανατομικό όσο και σε λειτουργικό επίπεδο από αυτόν του γενικού πληθυσμού.

Η Δυσλεξία δεν σχετίζεται ούτε με την ευφυΐα, ούτε με την φυλή ούτε με κοινωνικούς παράγοντες.

ΔΥΣ- ΛΕΞΙΑ επηρεάζει:

ΑΝΑΓΝΩΣΗ - ΓΡΑΦΗ - ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ -
ΑΚΟΥΣΤΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Δυσλεξία επηρεάζει :

← ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ →

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΞΑΓΩΓΗ

ΔΥΣΛΕΞΙΑ επηρεάζει:

ΜΝΗΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΑ ΔΙΑΣΠΑΣΗ ΠΡΟΣΟΧΗΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ / ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΧΡΟΝΟΥ

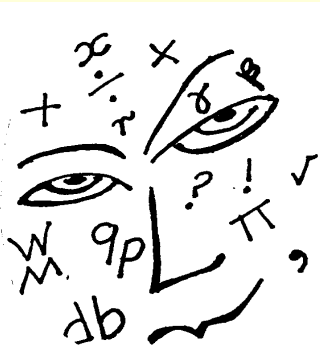
+ ΟΠΤΙΚΟ STRESS

+ ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΠΕΡΦΟΡΤΩΣΗ

+ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ STRESS

+ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΑ ΘΕΜΑΤΑ π.χ. προβλήματα συμπεριφοράς

Η Δυσλεξία σχετίζεται με συγκεκριμένες δεξιότητες και ταλέντα

Υπάρχει σύνδεση ανάμεσα στην δυσλεξία και στην προσβλητική συμπεριφορά

“Όταν οι δυσλεκτικοί δεν λάβουν την κατάλληλη βοήθεια τα πρώτα σχολικά χρόνια, μπορεί να οδηγηθούν:

- φτωχό αλφαριθμητισμό και αριθμητικές δεξιότητες
 - έλλειψη αυτοπεποίθησης και χαμηλή αυτοεκτίμηση
 - βαριούνται εύκολα, είναι ανικανοποίητοι
 - άγχος και θυμός
 - προβλήματα συμπεριφοράς
 - κοπάνες ή αποκλεισμός από το σχολείο
 - χαμηλές επαγγελματικές προσδοκίες
- ...όλα αυτά δημιουργούν ένα πλαίσιο προσβλητικό.”

Jo Matty (magistrate and dyslexia expert)

**>> Έμμεση σύνδεση ανάμεσα σε προσβλητική
συμπεριφορά και σε αδιάγνωστη δυσλεξία**

ΓΙΑΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΥΣΛΕΞΙΑ [1]

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

“Η συχνότητα της κρυμμένης αναπηρίας στον πληθυσμό των φυλακών” (2005)

Αυτή η μελέτη (by the Learning & Skills Council and Dyslexia Action) ερεύνησε την δυσλεξία και σχετικές ειδικές μαθησιακές δυσκολίες σε έναν αριθμό φυλακισμένων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: 52% έχει αλφαβητικές δυσκολίες, 20% έχει κρυφή αναπηρία όπως η δυσλεξία.

>>>>> 1/5 των κρατούμενων έχουν επηρεαστεί

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΔΥΣΛΕΞΙΑ ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ

**Φτωχή αναγνωστική
ικανότητα**

**Ανίκανοι να
ανταποκριθούν σε
επίσημα έγγραφα
Αποφυγή εκπαιδευτικών
ευκαιριών**

Φτωχή βραχύχρονη μνήμη

**Ασταθής μνήμη
Ξεχνά οδηγίες**

**Παρερμηνεύει καταστάσεις /
οδηγίες / γλώσσα σώματος**

**Μοιάζει μη συνεργάσιμος,
απαθής ή αναίσθητος**

Υψηλά επίπεδα διάσπασης

**Χάνει σημαντικές πληροφορίες
‘Δεν προσέχει’**

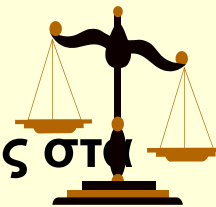
Φτωχή οργάνωση

**Αποτυγχάνει να βρίσκετε σε
σωστό μέρος, την σωστή στιγμή
και με τα σωστά έγγραφα**

**ΧΑΜΗΛΗ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ,
ΕΛΛΕΙΨΗ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗΣ**

**ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ
ΝΕΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ**

ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ?

Οι ενήλικοι με δυσλεξία, περιγράφουν τα προβλήματά τους στα δικαστήρια όπως αναφέρεται παρακάτω:

- αυξημένο άγχος σε καταστάσεις μεγάλης αναμονής
- βρίσκονται σε αίθουσα γεμάτη άγνωστους και σε μη φιλικό περιβάλλον
- να παρακολουθήσουν περίπλοκες ομιλίες από δικαστικούς λειτουργούς
- να διατηρήσουν την προσοχή και την εστίαση τους
- αισθητηριακή υπερφόρτωση από έντονα φώτα και ήχους
- ανικανότητα να δώσει ακριβής απαντήσεις σχετικά με μέρες, ώρες, τοποθεσίες και ονόματα
- δυσκολία στο να παρέχει ακριβής πληροφορίες σχετικά με ακολουθία ενεργειών
- να βρει την θέση του σε δικαστικά έγγραφα

> >> ΑΠΩΛΕΙΑ ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑΣ όταν δεν μπορεί να ανταποκριθεί όπως αναμένεται

ΓΙΑΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΔΥΣΛΕΞΙΑ [2]

Η συμπεριφορά ατόμων με δυσλεξία μπορεί να εγείρει λανθασμένες εντυπώσεις γιατί:

- ασυνέπειες μπορεί να εκληφθούν σαν ψεύδη
- αδυναμία να πιάσουν το νόημα της ερώτησης / το να λείπει τμήμα της ερώτησης μοιάζει να είναι δύσκολο να εντοπιστεί
- διστακτικότητα μπορεί να υπονοεί ότι «αμφιβάλει για τα στοιχεία»
- έλλειψη βλεμματικής επαφής μπορεί να παρερμηνευτεί ως «αναλήθεια»
- μια αντίδραση στο στρες μπορεί παρερμηνευτεί ως «επιθετικότητα»

▪ **Αξιολογήσεις ρίσκου από δικαστικούς ψυχολόγους που δεν είναι ειδικευμένοι στην δυσλεξία, μπορεί να οδηγήσει σε λανθασ συμπεράσματα.**

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ Κλήση γραμμής βοήθειας

Ο γιός μου ο Alex δεν είχε ποτέ πολλούς φίλους στο σχολείο και έμεινε χωρίς παρέες. Σύντομα έγινε αποδεκτός από μια συμμορία που σχετιζόταν με εγκληματικές ενέργειες.

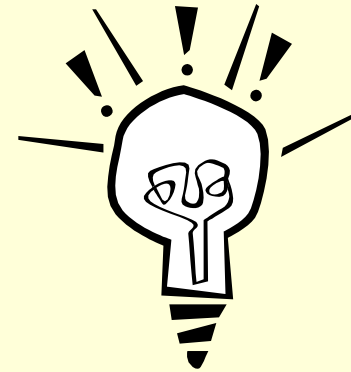
Μια μέρα ένας από τους φίλους, τους ζήτησε να φιλάει τσίλιες, προκειμένου να κάνουν μια παράνομη πράξη. Έφτασε η αστυνομία και όλοι έφυγαν εκτός από τον Alex.

Συνελήφθηκε και ανακρίθηκε. Οι απαντήσεις του ήταν συγκεχυμένες και χωρίς συνέπεια. Ο Alex σύντομα εξαντλήθηκε νοητικά και δεν μπορούσε να παρακολουθήσει τις ερωτήσεις. Για να τελιώνει με την διαδικασία, παραδέχθηκε τα πάντα άσχετα εάν ήταν μόνο ο τσιλιαδόρος.

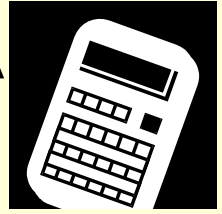
Alex κατηγορήθηκε και καταδικάστηκε.

ΤΥΠΙΚΑ ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΔΥΣΛΕΚΤΙΚΩΝ

- Δημιουργικότητα και πρωτοτυπία
- Οπτικοχωρικές ικανότητες
- Οπτικοποίηση
- Ενστικτώδεις κατανόηση
- Φαντασία στην σκέψη
- Τους αρέσει το χρώμα και ο ρυθμός
- (Καλές προφορικές δεξιότητες)
- (Καλή σχέση με την τεχνολογία)

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ : ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

“Δουλεύω σε μια IT εταιρεία και εξαρτώμαι πάρα πολύ από την τεχνολογία.

Για παράδειγμα, έχω τρία συστήματα υπενθύμισης για να μπορώ να είμαι οργανωμένος.

Στην δουλειά πάντα καταγράφω τις συναντήσεις και τις συζητήσεις.

Κατά την διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας, δεν μου επετράπη η χρήση της τεχνολογίας, όπως το ηλεκτρονικό μου organizer όπου έχω μέσα όλες τις πληροφορίες.

Ήθελα να έχω τις ερωτήσεις γραμμένες ή να τις βλέπω στην οθόνη.

Είπαν ότι απαντούσα συνέχεια το τελευταίο τμήμα της ερώτησης και αγνοούσα την υπόλοιπη. Δεν μπορώ να θυμηθώ αν επαναλάμβανα τον εαυτό μου ή να έλεγα κάτι καινούργιο.

Στο τέλος δεν μπορούσα να είμαι σίγουρος στο τι είχε συμφωνηθεί.

Ζήτησα ένα αντίγραφο από τα πρακτικά αλλά μου το αρνήθηκαν.»

ΑΥΤΗ ΕΊΝΑΙ ΜΙΑ ΚΑΤΑΦΑΝΗΣ ΚΑΤΑΠΑΤΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ

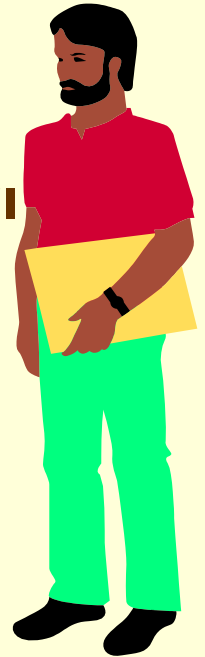
Η Δυσλεξία είναι παρούσα σε όλες τις εθνικότητες.

Συχνά προβλήματα επικοινωνίας, μπορεί να οφείλονται σε φτωχές γλωσσικές δεξιότητες αλλά μπορεί να συνυπάρχει και δυσλεξία.

Μπορούμε να διαγνώσουμε την δυσλεξία στους αλλοδαπούς, αλλά αυτό είναι δουλειά ειδικών.

Μερικές χώρες, έχουν ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα για να βοηθούν αριστερόχειρες.

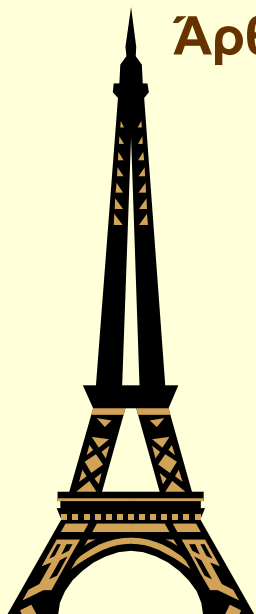
Πολλές φορές, σε μερικές χώρες, οι μαθησιακές δυσκολίες, συνοδεύονται από ένα στίγμα.

Είναι ένα θέμα Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, και όχι μόνο
ένα θέμα Αναπηρίας;

Η Διεθνής Διακήρυξη Ανθρώπινων Δικαιωμάτων Παρίσι 1968.

Άρθρα 6,7 και 8

- > δημόσιο δικαίωμα για μια δίκαιη δίκη
- > δηλώστε ότι μπορεί να χρειαστούν ειδικές διευκολύνσεις
- > όλοι δικαιούνται ίση προστασία χωρίς διακρίσεις

Επαναορισμός UNESCO Commemoration, Sept 2008, '40 years
on'

Άτομα με δυσλεξία, θα ανταποκριθούν καλύτερα στα δικαστήρια αν:

Ερωτώνται με απλούστερη διατύπωση

Ενθαρρύνονται να έχουν όσο χρόνο χρειάζονται για να απαντήσουν

Επιτρέπεται να βλέπουν στις σημειώσεις και στα organizer τους

Ξέρουν τα θέματα που θα συζητηθούν

Παρέχεται βοήθεια για να εντοπίσουν σχετικά σημεία στα δικαστικά έγγραφα

Επιτρέπεται να ζητούν διαλείμματα εάν χρειάζεται

Δεν πρέπει να ανταποκρίνονται αμέσως σε νέα έγγραφα

Δεν τους ζητείται να διαβάσουν φωναχτά

Κατανοούν δισταγμούς, ασάφεις, δυσκολία να βρουν την κατάλληλη λέξη και παρανοήσεις

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΥΣΛΕΞΙΑ?

Παρέχετε επαγγελματική καθοδήγηση σχετικά με την επίπτωση που έχει η δυσλεξία μέσα στο δικαστικό σύστημα

Συμπεριλάβετε την δυσλεξία στην εκπαίδευση του προσωπικού, ειδικά στα πρώτα χρόνια σπουδών σε δικηγόρους και αστυνομικούς

Λόγω του ότι είναι μια αναπηρία, άτομα με δυσλεξία πρέπει να δικαιούνται «Προσαρμογές», όπως διαλείμματα

Χρησιμοποιείται Φιλικές προς την Δυσλεξία τρόπους επικοινωνίας (επόμενη διαφάνεια)

Πάρτε μέτρα για να ελαχιστοποιήσετε το στρες π.χ. παρέχεται έναν βοηθό κατά την διάρκεια ερωτήσεων, ανάκρισης από αστυνομικούς και δικηγόρους.

+ Πάντα ρωτάτε τα άτομα τι θα τα διευκόλυνε

ΦΙΛΙΚΑ προς ΔΥΣΛΕΞΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ, για περιορισμό του οπτικού στρες

ΝΑΙ 	ΟΧΙ
γραμματοσειρά, τουλάχισ. 12	όχι μικρότερα από 12
μόνο αριστερή στοίχιση	δεξιά στοίχιση
επιλεγμένη χρήση έντονων και κουκίδων	Καλλιτεχνικά ή πλάγια γράμματα
διαγράμματα, πίνακες και εικόνες	αστραφτερό λευκό ή γυαλιστερό χαρτί (μπεζ, σιέλ)
εικόνες, γραφικά, να επισημαίνουν το περιεχόμεν	κείμενο σε κόκκινο ή πράσινο (<i>also a colour-blind issue</i>)
μεγάλο διάστιχο	ολόκληρες λέξεις ή προτάσεις κεφαλαία

Wash-Out-effect

of design, font, type size, contrast and layout, are the focus. The colour of a font, such as light, regular, medium and bold create a certain contrast with the background. The challenge is to find the right contrast (character colour and paper colour) that complements the characters. This can be accomplished with the right weight of a typeface in combination with the right colour paper, avoiding the washout-effect.

River-effect

preferences regarding all readers, dyslexics in particular, centred can be used for headings or titles. Aligned right and justified causes problems, aligned right causes confusion with flowing to the next line. Justified text creates non-consistency of word spacing, and this can lead to the river-effect distortion. Very important is the strong advice against hyphenation, the word is split and there fore causes difficulty in comprehension. As an overall remark I'd like to emphasise not to provide a 'learning-how-to-read' visual, but to focus on clarity, consistency and space, used in its

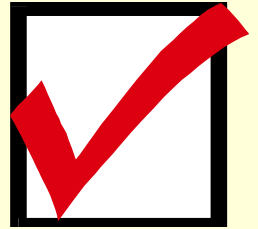
Swirl-effect

Read Regular is created without copying or mirroring shapes. Therefore the frequency of repeated shapes in a text is decreased. This results in a minimum chance of visual distortions (swirl-effect). The aim is to create interesting typography that will maintain the readers' interest and will prevent them from getting bored or frustrated. Diversity in text knows many variations. We must understand the fact that typography for a novel is different from a magazine or a publication for education. Even so a novel has the potential to be clear and interesting. This can be achieved in any level of creativity, thinking on type size, leading, the amount of words on a sentence and the character/paper combination:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΟΠΤΙΚΟΥ ΣΤΡΕΣ

ΕΓΓΡΑΦΑ ΣΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

“Καλές πρακτικές”

Τα έγγραφα στα δικαστήρια πρέπει να καλύπτουν 3 τομείς:

1. Να δίνουν μια περίληψη του παρελθόντος και τις δυσλεκτικές δυσκολίες του ατόμου (πρέπει να επιβεβαιώνονται με μια αναφορά)
 2. Να περιγράφουν την επίδραση των ατομικών δυσλεκτικών δυσκολιών στο δικαστήριο.
 3. Να κάνουν προτάσεις για «Προσαρμογή» έτσι ώστε να εξομαλυνθούν αυτές οι δυσκολίες.
- Στην νομοθεσία της Μ. Βρετανίας, αυτές ονομάζονται «Λογικές, αυτονόητες ρυθμίσεις»

ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΗ

**Οδηγός Καλών Πρακτικών για
Δικαστικούς Λειτουργούς:**

***Οδηγίες για υποστήριξη πελατών και χρηστών του
Δικαστικού Συστήματος
που έχουν δυσλεξία και άλλες ειδικές μαθησιακές
δυσκολίες.***

By M Jameson with DANDA / British Dyslexia Association